

Bazı Şeftali (*Prunus persica* L.) Çeşitlerinin Erzincan Ovasına Adaptasyonu ve Performanslarının Belirlenmesi

Hakan Murat Ünlü¹, Sezai Ercişli²

¹Bahçe Kültürleri Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü, Erzincan

²Atatürk Üniversitesi Ziraat Fakültesi Bahçe Bitkileri Bölümü, Erzurum
e-posta: hakanmurat.unlu@gthb.gov.tr

Özet

Şeftali (*Prunus persica* L.) farklı iklim şartlarına uyum sağlayabilen meyve türlerinden biridir. Ülkemizde de ılıman kuşak yanında subtropik şartlarda da yetiştirilebilmektedir. Bu çalışma bazı şeftali çeşitlerinin Erzincan ovasına adaptasyon durumlarının belirlenmesi amacıyla 2009-2010 yılları arasında yürütülmüştür. Erzincan Bahçe Kültürleri Araştırma Enstitüsü arazisinde 12 şeftali çeşidi (Blake, Cardinal, Cresthaven, Dixired, Early Red Free, Glo Haven, J.H. Hale, Loring, Monroe, Red Haven, Red Globe, ve S. Late Red) ile kurulu olan bahçede, çeşitlere ait fenolojik ve pomolojik özellikler belirlenmiştir. Şeftali çeşitlerinde tam çiçeklenme 27 Nisan ile 4 Mayıs tarihleri arasında, ilk hasad Early Red Free çeşidinde 19 Temmuzda, son hasad ise Monreo çeşidinde 13 Eylül’ de gerçekleşmiştir. Loring çeşidi 253,33 g meyve ağırlığı ile ilk sırada yer alırken, bu çeşidi meyve ağırlığı bakımından Monreo (215.87 g), S. Late Red (190.34 g) ve Red Globe (182.51 g) çeşitleri takip etmiştir. Ağaç başına verim bakımından ise Blake (37.29 kg/ağaç) ve Red Haven (33.76 kg/ağaç) çeşitleri ilk sırada yer almışlardır. Yapılan analizler ve değerlendirmeler sonucu; Red Haven, Blake, Red Globe ve Loring çeşitlerinin bölge için uygun çeşitler olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar kelimeler: Şeftali (*Prunus persica* L.), adaptasyon, çeşit, kalite, Erzincan

Determination of Adaptation and Performance of Some Peach (*Prunus persica* L.) Cultivars to Erzincan Plain

Abstract

Peach (*Prunus persica* L.) one of the fruit species that can be adopted different climatic conditions. It has been growing both subtropical and temperate regions in Turkey as well. This study has been carried out between 2009 and 2010 years aimed to determine adaptation of peach cultivars to Erzincan plain. An experimental orchard established previously with 12 peach cultivars (Blake, Cardinal, Cresthaven, Dixired, Early Red Free, Glo Haven, J.H. Hale, Loring, Monroe, Red Haven, Red Globe, S. Late Red) in Erzincan Horticultural Research Institute and several phenological and pomological characteristics of 12 peach cultivars has been searched. Full blooming was observed between 27 April and 4 May considering cultivars in both year. The first harvest was done on cv. Early Red at 19 July while the last harvest done on cv. Monroe at 13 September. The cv. Loring overall experiment gave the heaviest fruits with average 253.33 g followed by Monroe (215.87 g), S. Late Red (190.34 g) and Red Globe (182.51 g) cultivars, respectively. In terms of yield per tree, the cultivars Blake (37.29 kg/tree) and Red Haven (33.76 kg/tree) were the most productive cultivars. Considering overall evaluation of all searched parameters, it is suggested that the cultivars Red Haven, Blake, Red Globe and Loring were found better adaptable performance in the region.

Keywords: Peach (*Prunus persica* L.), adaptation, cultivar, quality, Erzincan

Giriş

Botanik adı *Prunus persica* L. olan şeftalinin, *Persica* isminden dolayı orijininin İran ve Kafkasya olduğu ileri sürülmekteydi. Ancak 1883 yılında De’candolle şeftalinin anavatanının Doğu Asya ve Çin olduğunu ispatlamıştır (Özbek, 1978). Bu çalışmada amaç, Erzincan ovasına uygun üstün özelliklere sahip verimli ve kaliteli şeftali çeşitlerini tespit etmektir. Bu doğrultuda çeşitlerin fenolojik gözlemleri ile pomolojik ölçümleri yapılmış ve elde edilen sonuçlar bölge üreticilerinin kullanımına sunulmuştur.

Şeftali batı Çin’de yabani *P. persica* popülasyonlarından ilk olarak kültüre alınmıştır (Scorza ve Okie, 1990). Çin’de 4000 yıllık yazılı belgelerde şeftali’den bahsedilmektedir. Şeftali daha sonra İran üzeri Anadolu ve sonra da Yunanistan’a ulaşmıştır. Yunanistan’dan sonra 500 yıllık zaman diliminde Roma imparatorluğuna ulaşmış ve Romalılar şeftaliyi imparatorluklarına yaymışlardır. Şeftali 15. yy’da Amerikan yerlileri tarafından daha sonra Kuzey Amerika’ya taşınmıştır. Avrupa’da ise ancak 16.yy’da endüstriyel devrim ile popülerite kazanmıştır. Avrupa’da şeftalilerde çeşit ıslahı bu dönemde başlamıştır. Kuzey Amerika’da

şeftali ıslah çalışmaları 19. yy'da başlamış olup, şu an dünyada şeftali'de ıslah edilen çeşitlerin büyük bir kısmı Kuzey Amerika orijinlidir (%55) (Scorza ve Sherman, 1996).

Şeftali ve onun tüysüz mutanı olan nektarin, dünyada başlıca ılıman iklim kuşağının hakim olduğu 30 Kuzey ve 45 Güney enlemleri arasında yetiştirilmektedir. Şeftali ağaçlarında dormant kış gözü süper soğuma yeteneği göstererek -25°C'den -40°C'ye kadar kış soğuklarına dayanabilir (Snyder ve de Melo-Abreu, 2005).

Bu çalışmada amaç, Erzincan ovasına uygun üstün özelliklere sahip verimli ve kaliteli şeftali çeşitlerini tespit etmektir. Bu doğrultuda çeşitlerin fenolojik gözlemleri ile pomolojik ölçümleri yapılmış ve elde edilen sonuçlar bölge üreticilerinin kullanımına sunulmuştur.

Materyal ve Yöntem

Materyal

Çalışmanın materyalini Erzincan merkeze bağlı Bahçeliköy Beldesinde 2003 yılında kurulan bahçede bulunan 12 şeftali (Red Globe, Monroe, S. Late Red, Cresthaven, Glo Haven, J.H. Hale, Blake, Dixired, Red Haven, Early Red Free, Loring, Cardinal) çeşidi oluşturmuştur.

Yöntem

Deneme her çeşitten 3 tekrür ve her tekrürde 2 ağaç olacak şekilde tesadüf blokları deneme desenine göre, sıra arası ve üzeri 4x4 m mesafelerde kurulmuştur. Elde edilen verilere varyans analizi uygulanmış ve önemli çıkan ortalamalar çoklu karşılaştırma testlerine tabi tutulmuştur. Denemede fenolojik gözlemler yanında pomolojik analizler de yapılmıştır. Denemenin son yılında ise bazı morfolojik özellikler de incelenmiştir.

Bulgular ve Tartışma

Şeftali Çeşitlerine Ait Fenolojik Gözlemler

Şeftali çeşitlerine ait 2009-2010 yılı fenolojik gözlem (tomurcuk kabarma, tomurcuk patlama, ilk çiçeklenme, tam çiçeklenme, çiçeklenme sonu ve hasat tarihleri) Çizelge 1'de verilmiştir.

Çizelge 1 incelendiğinde; 2009 yılında tam çiçeklenme ilk Loring çeşidinde 2010 yılında ise Monreo çeşidinden gözlemlenmiştir. En geç çiçeklenme 2009 yılında J.H. Hale çeşidinde 2010 yılında ise J.H. Hale ve Early Red Free çeşidinde gerçekleşmiştir. İlk hasat 2009 yılında Early Red Free çeşidinde meydana

gelmiş olup, bunu sırasıyla Cardinal ve Dixired çeşitlerinin takip ettiği ve son hasat edilen çeşidin ise Monreo olduğu ; 2010 yılında ise ilk hasadın yine Early Red Free çeşidinde meydana geldiği, bunu sırasıyla Dixired ve Cardinal çeşitlerinin takip ettiği ve son hasat edilenin ise yine Monreo çeşidi olduğu tespit edilmiştir.

Araştırmada kullanılan şeftali çeşitlerinin tam çiçeklenmeden hasada kadar geçen süreleri ise 102 gün (Early Red Free) ile 158 gün (Monroe) arasında olduğu belirlenmiştir. Güven ve ark., (2007) 1995-2002 yılları arasında Eğirdir Bahçe Kültürleri Araştırma Enstitüsü'nde yapmış oldukları bir çalışmada Early Red Free çeşidinde tam çiçeklenmeden hasata kadar geçen süreyi 103 gün ve Monreo çeşidinde ise 168 gün olarak tespit etmişlerdir.

Şeftali Çeşitlerine Ait Pomolojik Özellikler

Şeftali çeşitlerine ait 2009-2010 yılları ortalaması olarak minimum, maksimum ve ortalama meyve ağırlık değerleri ile istatistik analiz sonuçları Çizelge 2'de verilmiştir.

Çizelge 2'de ifade edildiği gibi meyve ağırlıkları bakımından çeşitler arasında istatistiksel olarak önemli farklılıklar oluşmuştur. Loring çeşidi 253.33 g ortalama meyve ağırlığı ile çeşitler arasında ilk sırada yer aldığı ve bu çeşidi sırasıyla Monreo (215.87 g), S. Late Red (190.34 g) ve Red Globe (182.51 g) çeşitlerinin takip ettiği tespit edilmiştir. Son grup da ise Early Red Free ve Red Haven çeşitleri yer almıştır. Demirören ve Ufuk (1996), 1991-1996 yılları arasında Yalova Atatürk Bahçe Kültürleri Merkez Araştırma Enstitüsü'nde yaptıkları bir araştırmada 7 adet şeftali çeşidi kullanmışlar ve bu çeşitlerin ortalama meyve ağırlıklarının 131.20 g ile 221.40 g arasında değiştiğini bildirmişlerdir. Ayrıca Eğirdir ekolojik şartlarında yetiştirilen bazı şeftali çeşitlerinin fenolojik ve pomolojik özelliklerinin tespiti amacıyla yapılan çalışmada Red Haven çeşidinin meyve ağırlığının 175.5 g olduğu bildirilmiştir (Gür, 2008).

Şeftali çeşitlerine ait 2009 ve 2010 yılları ortalaması olarak minimum, maksimum ve ortalama meyve boyutları ile geometrik çap ve yuvarlaklık değerleri Çizelge 3'de verilmiştir.

Şeftali çeşitlerinin 2009-2010 yılları ortalama meyve boyutları incelendiğinde; meyve kalınlığı bakımından Loring (76.58 mm) ve Monreo (74.97 mm) çeşitleri, meyve genişliği bakımından Loring (78.29 mm) çeşidi ve meyve

yüksekliği bakımından ise Loring (72.50 mm) ve Monreo (72.37 mm) çeşitleri ilk grupta yer aldığı görülmektedir (Çizelge 4). Dixired çeşidi ise her 3 kriterde de (65.56 mm kalınlık x 65.82 mm genişlik x 59.04 mm yükseklik) son grup da yer almıştır (Çizelge 4). Güven ve ark., (2007) 1995-2002 yılları arasında Eğirdir Bahçe Kültürleri Araştırma Enstitüsü'nde yapmış oldukları bir çalışmada, Lorin çeşidinde meyve eninin 77.03 mm, meyve boyunun 73.09 mm ve yine aynı çalışmada Monreo çeşidinde meyve eninin 83.73 mm, meyve boyunun ise 76.41 mm olduğu belirlenmiştir.

Çeşitlerin en, boy ve kalınlık değerleri yanında, geometrik ortalama çapları ve yuvarlaklık değerleri de hesaplanmış, geometrik ortalama çap değeri bakımından Loring (75.75 mm) ve Monreo (74.29 mm) çeşitleri benzer geometrik çap özelliklerine sahip olmuşlardır. Glo Haven, Red Haven, Early Red Free ve Cardinal çeşitleride geometrik çap özellikleri bakımından aynı grupta yer almışlardır. Yuvarlaklık değerleri incelendiğinde ise istatistiksel olarak çeşitler arasında farklılıklar olmasına rağmen tüm çeşitler 90-100 aralığında yuvarlaklık değerlerine sahip oldukları için küresel olarak değerlendirilmiştir (Çizelge 3).

Türk Standartları Enstitüsünün Şeftali Standartlarına göre yaptığımız değerlendirmede, araştırmada kullandığımız bütün çeşitlerin meyveleri ekstra sınıfına girmiştir (>56 mm). Boylama yönünden de çeşitler genelde A , Dixired çeşidi ise boylamada B grubuna girmiştir (Anonim, 2011).

Şeftali çeşitlerinde 2009-2010 yıllarına ait pomolojik özellikler incelendiğinde, meyve eti/çekirdek oranı ile SÇKM değerleri bakımından çeşitler arasında istatistiksel olarak farklılıklar olduğu ve Monreo çeşidinin en yüksek meyve eti/çekirdek oranına (%26.61) sahip olduğu ve bu çeşidi sırasıyla Red Globe (%25.71), S. Late Red (%25.99) ve Loring (%25.69) izlediği belirlenmiştir. Red Haven çeşidi ise %19.60 lık değerle en düşük meyve eti/çekirdek oranına sahip çeşit olmuştur (Çizelge 4).

Şeftali çeşitlerinin suda çözünür kuru madde oranları incelendiğinde ise çeşitlerin suda çözünür kuru madde oranlarının %12.0 (Red Haven) ile %15.6 (J.H. Hale) arasında değiştiği görülmektedir (Çizelge 4). Japonya'da yapılan bir çalışmada kullanılan 20 adet şeftali çeşidinin suda çözünür kuru madde oranlarının %6.5

(Sugano-wase) ile %15.4 (Setouchi-hakuto) arasında değiştiğini bildirmişlerdir (Kubota ve ark., 2000).

Şeftali çeşitlerinde çekirdeğin ete bağlılık durumları incelendiğinde Dixired ve Cardinal çeşitlerinde çekirdeğin ete bağlı, Early Red Free çeşidinde yarı bağlı ve diğer çeşitler de ise çekirdeğin etten ayrı olduğu görülmektedir (Çizelge 4). Tarım ve Köyişleri Bakanlığının resmi web sitesinde yayınlanan şeftali yetiştiriciliği yayını ile paralellik arz etmektedir (Anonim, 2010).

Şeftali çeşitlerinde meyve kabuğunun soyulma durumu incelendiğinde Red Globe, S. Late Red, Cresthaven, J.H. Hale, Blake ve Cardinal çeşitlerinin zor soyulduğu, diğer çeşitlerin ise kolay soyulduğu ortaya çıkmıştır (Çizelge 4).

Çeşitleri meyve eti sertliği bakımından değerlendirildiğinde, çeşitler arasında istatistiksel olarak farklılıkların olduğu ve Glo Haven (12.50 kg/cm²), Loring (11.90 kg/cm²) ve Red Globe (11.81 kg/cm²) çeşitlerinin sertlik bakımından en yüksek grupta, Cardinal (9.15 kg/cm²) ile S.Late Red (8.90 kg/cm²) çeşitlerinin ise en düşük grupta yer aldığı görülmektedir (Çizelge 4). 1991-1996 yılları arasında Yalova Atatürk Bahçe Kültürleri Merkez Araştırma Enstitüsü'nde yapılan bir araştırmada 7 adet şeftali çeşidi kullanılmış ve bu çeşitlerin meyve eti sertliklerinin 8.20-10.15 pound arasında değiştiğini bildirmişlerdir (Demirören ve Ufuk, 1996).

Çeşitlere ait gövde kesit alanına düşen verim ve ağaç başına düşen verim değerleri belirlenmiştir. Çeşitler verim yönünden incelediğimizde gövde kesit alanına düşen verim ve ağaç başına düşen verim bakımından yapılan istatistiksel değerlendirmede çeşitler arasında istatistiksel farklılıkların olduğu tespit edilmiştir. Gövde kesit alanına düşen verim bakımından Red Haven (0.584 kg/cm²) ve Cresthaven (0.542 kg/cm²) çeşitleri en verimli çeşitler olmuştur. Ağaç başına verim bakımından ise Blake (37.29 kg/ağaç) ve Red Haven (33.77 kg/ağaç) çeşitleri ilk grup da yer almıştır.

Küden ve ark., (1995) Güneydoğu Anadolu Bölgesi'ne adapte olabilecek şeftali, kayısı, badem, nektarin ve erik çeşitlerinin belirlenmesi amacıyla yaptıkları çalışmada, 11 şeftali çeşidi kullanılmışlar. Dört yıl sonunda denemeye alınan şeftali çeşitleri arasında en verimli çeşitler Cardinal (32.03 kg/ağaç), J.H.

Hale (32.71 kg/ağaç), Cresthaven (38.41 kg/ağaç) ve Glohaven (41.87 kg/ağaç) olarak belirlenmiştir.

Şeftali Çeşitlerine Ait Morfolojik Özellikler

Şeftali çeşitlerinde morfolojik özellik olarak belirlenen ağaç habitüsü, gelişme durumu, dallanma özelliği ve ortalama ağaç çapı Çizelge 5'de verilmiştir. Çizelge 5 incelendiğinde incelenen şeftali çeşitlerinin tamamının yayvan habitüye sahip olduğu belirlenmiştir. Ağaçların gelişme durumları incelendiğinde Red Globe, S. Late Red, Blake, Early Red Free, Loring ve Cardinal çeşitlerinin çok iyi geliştiği, Cresthaven, J.H. Hale ve Glo Haven çeşitlerinin ise orta derecede geliştiği görülmektedir.

Çeşitler dallanma özellikleri bakımından incelendiğinde Red Globe, S. Late Red, Blake, Red Haven, Early Red Free ve Loring çeşitlerinin sık dallanma, Monroe, Glo Haven, J.H. Hale, Dixired ve Cardinal çeşitlerinin orta derecede ve Cresthaven çeşidinin ise seyrek dallanma gösterdiği gözlemlenmiştir.

Kaynaklar

- Anonim, 2010. Tarım ve Köyşleri Bakanlığı Şeftali Yetiştiriciliği. Ankara, http://www.tarim.gov.tr/uretim/bitkisel_uretim,seftali_yetistiriciligi.html (16.12.2010).
- Anonim, 2011. Revize Edilen TS42 Şeftali Standardının Dış Ticarete Zorunlu Uygulamaya Konulmasına İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2007/40).
- Demirören, S., Öz, F., Büyükyılmaz, M., Çelebioğlu, G., 1977. Marmara Bölgesi'nde yerli ve yabancı şeftali çeşitlerinin seçimi. Bahçe Kültürleri Araştırma Enstitüsü. Yalova.
- Demirören, S., Ufuk, S., 1996. Şeftali çeşit adaptasyon denemesi. Sonuç Raporu. Atatürk Bahçe Kültürleri Merkez Araştırma Enstitüsü. Yalova.
- Ercan, N., Özkarakaş, İ., Özsezgin, E., Döner, A., 2001. Şeftali adaptasyon denemesi. Sonuç

Raporu. Ege Tarımsal Araştırma Enstitüsü. İzmir.

- Gür, İ., 2008. Eğirdir ekolojik şartlarında yetiştirilen bazı şeftali çeşitlerinin fenolojik ve pomolojik özelliklerinin tespiti. Yüksek Lisans Tezi. Selçuk Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Bahçe Bitkileri Ana Bilim Dalı. Yüksek Lisans Tezi. Konya. 80 s.
- Güven, K., Gür, İ., Akgül, H., Atasay, A., Samsu, H.C., Gencer, G., 2007. Isparta ve geçit iklimine uygun şeftali çeşitlerinin seçimi. Türkiye V. Ulusal Bahçe Bitkileri Kongresi. Cilt1,(Meyvecilik):174-179, 4-7 Eylül, Erzurum.
- Kubota, N., Mimura, H., Shimamura, K., 2000. Differences in phenolic levels among mature peach and nectarine cultivars and their relation to astringency. J. Japan. Soc. Hort. Sci., 69(1):35-39.
- Küden, A.B., Özmetli, F., Kaşka, N., Küden, A., 1995. Bazı yeni nektarin ve şeftali çeşitlerinin verim ve kalite özelliklerinin saptanması. Türkiye II. Ulusal Bahçe Bitkileri Kongresi. Cilt1,(Meyve):111-115, 3-6 Ekim, Adana.
- Özbek, S., 1978. Özel Meyvecilik. Çukurova Üniv. Ziraat Fak. Yayınları: 128, Ders Kitabı:11, Adana. 182 s.
- Scorza, R., Okie, W.R., 1990. Peaches (*Prunus*). In: Moore, J.N., Ballington, J.R., (Eds). Genetic Resources of Temperate Fruit and Nut Crops. Acta Hort 290, ISHS, Wageningen, 177-231
- Scorza, R., Sherman, W.B., 1996. Peaches. In: Janick, J., Moore J.N., (Eds) Fruit breeding, Vol 1.: Tree and Tropical Fruits. John Wiley & Sons, NewYork, pp 325-440
- Snyder, R.L., de Melo-Abreu, J.P., 2005. Frost Protection: Fundamentals, Practice and Economics. Vol. 1. ISBN: 92-5-105328-6. Food and Agriculture Organization of the United Nations, Rome, Chapter 4.

Çizelge 1. Şeftali çeşitlerine ait 2009-2010 yılları fenolojik gözlem sonuçları

Çeşit Adı	Tomurcuk Kabarma		Tomurcuk Patlama		İlk Çiçeklenme		Tam Çiçeklenme Tarihi		Çiçeklenme Sonu		Hasat Tarihi	
	2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010
Red Globe	20/4	21/3	21/4	24/3	25/4	31/3	29/4	07/4	14/5	25/4	27/8	16/8
Monroe	19/4	22/3	21/4	25/3	24/4	29/3	28/4	05/4	13/5	24/4	24/9	13/9
S.Late Red	20/4	24/3	25/4	28/3	28/4	31/3	03/5	07/4	18/5	22/4	17/9	03/9
Crethaven	20/4	23/3	26/4	28/3	30/4	31/3	03/5	07/4	18/5	22/4	16/9	01/9
Glo Haven	21/4	22/3	26/4	25/3	28/4	30/3	02/5	06/4	19/5	23/4	25/8	13/8
J.H. Hale	22/4	23/3	27/4	26/3	30/4	02/4	04/5	08/4	18/5	24/4	14/9	31/8
Blake	20/4	22/3	24/4	25/3	27/4	29/3	01/5	07/4	18/5	24/4	10/9	27/8
Dixired	22/4	23/3	26/4	26/3	29/4	04/4	03/5	07/4	17/5	27/4	31/7	20/7
Red Haven	21/4	22/3	25/4	25/3	27/4	29/3	01/5	07/4	13/5	25/4	19/8	06/8
Early Red Free	22/4	24/3	26/4	29/3	30/4	05/4	03/5	08/4	17/5	26/4	28/7	19/7
Loring	17/4	22/3	19/4	26/3	22/4	30/3	27/4	07/4	13/5	25/4	03/9	23/8
Cardinal	24/4	23/3	27/4	28/3	30/4	02/4	03/5	08/4	17/5	26/4	29/7	21/7

Çizelge 2. Şeftali çeşitlerinin 2009-2010 yılları ortalamalarına ait ortalama meyve ağırlıkları

Çeşit Adı	Minimum (g)	Maksimum (g)	Ortalama (g)
Red Globe	137.17	256.22	182.51 cd
Monroe	150.07	321.45	215.87 b
S.Late Red	140.16	269.23	190.34 c
Crethaven	120.04	241.67	171.43 def
Glo Haven	121.90	240.77	173.86 def
J.H. Hale	133.15	248.41	175.87 def
Blake	129.19	213.73	179.81 cde
Dixired	102.63	207.19	145.52 g
Red Haven	134.92	202.09	165.29 f
Early Red Free	115.78	222.18	166.90 f
Loring	181.76	350.01	253.33 a
Cardinal	113.06	241.46	169.41 ef
CV			5.5

Çizelge 3. Şeftali çeşitlerinin 2009-2010 yıllarına ait ortalama meyve boyutları

Çeşit Adı	Ortalama			Geometrik Ortalama Çap (mm)	Yuvarlaklık
	Kalınlık (mm)	Genişlik (mm)	Yükseklik (mm)		
Red Globe	72.57 b	72.77 cd	65.65 bcd	70.24 bc	96.51 c
Monroe	74.97 a	75.61 b	72.37 a	74.29 a	98.26 a
S.Late Red	71.73 bc	73.19 c	68.04 b	70.95 b	96.95 abc
Crethaven	69.95 cd	70.45 efg	62.88 ef	67.67 de	96.05 c
Glo Haven	68.31 de	68.58 g	62.55 f	66.41 e	96.85 bc
J.H. Hale	69.17 de	71.10 de	65.26 cde	68.46 cde	96.29 c
Blake	69.44 de	70.69 ef	67.79 bc	69.29 bcd	98.04 ab
Dixired	65.56 f	65.82 h	59.04 g	63.38 f	96.31 c
Red Haven	67.43 ef	69.23 efg	64.47 def	67.01 e	96.79 bc
Early Red Free	67.54 ef	68.85 fg	64.69 def	67.00 e	97.32 abc
Loring	76.58 a	78.29 a	72.50 a	75.75 a	96.75 bc
Cardinal	70.02 cd	70.47 efg	59.79 g	66.55 e	94.45 d
CV	2.7	2.5	3.4	2.6	1.2

Çizelge 4. Şeftali çeşitlerinin 2009-2010 yıllarına ait pomolojik ölçümleri

Çeşit Adı	Meyve eti/ Çekirdek Oranı (%)	S.Ç.K.M (%)	Sertlik (kg/cm ²)	Verim (kg/cm ²)	Verim (kg/ağaç)
Red Globe	25.7 ab	12.8 de	11.8 ab	0.40 bc	33.4 b
Monroe	26.6 a	14.4 b	10.2 de	0.46 b	19.4 ef
S.Late Red	26.0 ab	15.4 a	8.9 f	0.31 d	21.1 de
Crethaven	23.1 cd	14.1 bc	10.3 de	0.54 a	19.3 ef
Glo Haven	23.1 cd	12.3 ef	12.5 a	0.45 b	23.9 d
J.H. Hale	23.7 cd	15.6 a	9.6 ef	0.40 bc	19.6 ef
Blake	23.7 cd	13.8 bc	10.4 de	0.37 cd	37.3 a
Dixired	21.1 ef	13.5 cd	11.3 bc	0.16 fg	15.3 g
Red Haven	19.6 f	12.3 ef	10.7 cd	0.58 a	33.8 ab
Early Red Free	22.0 de	12.0 f	10.7 cd	0.22 ef	24.9 cd
Loring	25.7 ab	13.6 c	11.9 ab	0.23 e	28.5 c
Cardinal	24.7 bc	14.4 b	9.2 f	0.13 g	15.8 fg
CV	6.6	4.5	7.1	17.4	13.3